Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 15 lipca 2021 r.*

Odwołanie – Służba publiczna – Postępowanie dyscyplinarne – Kara dyscyplinarna – Wyznaczenie tej kary – Potrącenie z kwoty emerytury – Wyrok skazujący i zasądzający zadośćuczynienie wydany przez sądy krajowe w postępowaniu karnym – Naprawienie, w całości lub w części, szkody niematerialnej wyrządzonej Unii Europejskiej – Brak wpływu takiego naprawienia – Artykuł 10 regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej – Zasada równego traktowania – Zasada proporcjonalności

W sprawie C-851/19 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 19 listopada 2019 r.,

**DK**, którego reprezentowali początkowo S. Orlandi i T. Martin, a następnie S. Orlandi, avocats,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną postępowania była:

**Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)**, którą reprezentowali S. Marquardt i R. Spáč, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, A. Kumin, T. von Danwitz (sprawozdawca), P.G. Xuereb i I. Ziemele, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Hogan,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2020 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

## Wyrok

1 W odwołaniu DK wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 10 września 2019 r., DK/ESDZ (T-217/18, niepublikowanego, EU:T:2019:571), w którym Sąd oddalił jego skargę o, po pierwsze, stwierdzenie nieważności decyzji Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie nałożenia na niego kary dyscyplinarnej (zwanej dalej „sporną decyzją"), a po drugie, naprawienie szkody poniesionej przez niego w związku z zarzucanym naruszeniem przez ESDZ jego prawa do obrony w postępowaniu karnym wszczętym przeciwko niemu w Belgii.

### Ramy prawne

2 Artykuł 22 regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej, w wersji mającej zastosowanie do sporu (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym"), zawarty w tytule II tego regulaminu, zatytułowanym „Prawa i obowiązki urzędników", stanowi w akapicie pierwszym:

„Urzędnik może zostać zobowiązany do wyrównania, w całości bądź w części, szkody poniesionej przez Unię [Europejską] w wyniku jego poważnego uchybienia przy wykonywaniu lub w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych".

3 Artykuł 86 regulaminu pracowniczego, zawarty w jego tytule VI, zatytułowanym „Środki dyscyplinarne", stanowi:

„1. W przypadku umyślnego lub spowodowanego zaniedbaniem naruszenia przez urzędnika lub byłego urzędnika obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu pracowniczego, może zostać zastosowana wobec niego kara dyscyplinarna.

2. Jeżeli organ powołujący lub OLAF [Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych] posiadają dowody na zaniedbanie w rozumieniu ust. 1, mogą rozpocząć postępowanie administracyjne mające na celu zweryfikowanie, czy nastąpiło takie zaniedbanie [Organ powołujący lub OLAF mogą wszcząć postępowanie administracyjne w celu sprawdzenia istnienia naruszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli zostaną im przekazane dowody pozwalające zakładać istnienie takiego naruszenia].

3. Reguły, procedury oraz środki dyscyplinarne obejmujące postępowanie administracyjne [oraz reguły i procedury regulujące dochodzenie administracyjne] określono w załączniku IX".

4 Załącznik IX do regulaminu pracowniczego dotyczy, zgodnie z jego tytułem, „Postępowani[a] dyscyplinarne[go]". Artykuł 9 tego załącznika, należący do jego sekcji 3, zatytułowanej „Środki dyscyplinarne", stanowi:

„1. Organ powołujący może nałożyć jedną z wymienionych kar:

a) pisemne upomnienie;

b) karę nagany;

c) odroczenie awansu na wyższy stopień na okres od jednego do 23 miesięcy;

d) przeniesienie na niższy stopień;

e) czasowe przeniesienie na niższy stopień na okres od 15 dni do jednego roku;

f) przeniesienie na niższy stopień w ramach tej samej grupy funkcyjnej;

g) zakwalifikowanie do niższej grupy funkcyjnej bez [przeniesienia] lub z przeniesieniem na niższy stopień;

h) usunięcie ze stanowiska oraz, w miarę potrzeb, pro tempore obniżenie [emerytury] lub wstrzymanie na określony czas wypłacania emerytury, [lub potrącenie przez określony czas z kwoty] renty inwalidzkiej; skutki tego środka nie obejmują osób pozostających na utrzymaniu urzędnika. Jednakże w przypadku takiej obniżki dochód byłego urzędnika nie może być niższy niż minimum socjalne ustanowione w art. 6 załącznika VIII, po dodaniu wypłacanych dodatków rodzinnych dowolnego rodzaju.

2. W przypadku gdy urzędnik otrzymuje emeryturę za wysługę lat lub rentę inwalidzką, organ powołujący może podjąć decyzję o wstrzymaniu wypłaty [decyzję o potrąceniu z kwoty] tej emerytury lub renty inwalidzkiej na dany okres; skutki tego środka nie obejmują osób pozostających na utrzymaniu urzędnika. Jednakże dochód urzędnika nie może być niższy niż minimum socjalne ustanowione w art. 6 załącznika VIII, po dodaniu wypłacanych dodatków rodzinnych dowolnego rodzaju.

3. Pojedyncze przewinienie służbowe nie powoduje zastosowania więcej niż jednej kary dyscyplinarnej”.

5 Zgodnie z art. 10 tego załącznika:

„Surowość nakładanych kar dyscyplinarnych powinna być współmierna do wagi przewinienia służbowego. Aby ustalić wagę przewinienia oraz podjąć decyzję o nałożonej karze dyscyplinarnej, należy uwzględnić:

a) charakter przewinienia oraz okoliczności, w jakich nastąpiło;

b) stopień, w jakim przewinienie służbowe niekorzystnie wpływa na integralność, reputację lub interesy instytucji;

c) stopień, w jakim przewinienie obejmuje działania celowe lub niedbalstwo;

d) motywy, jakimi kierował się urzędnik, popełniając przewinienie służbowe;

e) staż pracy oraz grupę zaszeregowania urzędnika;

f) zakres osobistej odpowiedzialności urzędnika;

g) zakres zadań i odpowiedzialności urzędnika;

h) czy przewinienie służbowe było wynikiem powtarzających się działań lub zachowań;

i) zachowanie urzędnika w toku kariery zawodowej”.

6 Artykuł 25 omawianego załącznika, należący do jego sekcji 7, zatytułowanej „Równoległe postępowanie karne”, przewiduje:

„Jednakże w przypadku gdy wobec urzędnika toczy się postępowanie karne w związku z tymi samymi czynami, ostateczną decyzję podejmuje się po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu w tej sprawie”.

## Okoliczności postania sporu

7 DK rozpoczął służbę w Komisji Wspólnot Europejskich jako urzędnik w 1994 r. W 1999 r. powierzono mu zarządzanie nieruchomościami tej instytucji w państwach trzecich. Od dnia 1 stycznia 2011 r. wnoszący odwołanie pracował dla ESDZ. W dniu 1 stycznia 2016 r. przeszedł na wcześniejszą emeryturę.

### *Postępowanie karne wszczęte przeciwko DK w Belgii*

8 W 2004 r. zostało wszczęte przeciwko DK w Belgii postępowanie karne w sprawie czynów polegających na korupcji w zarządzaniu zamówieniami publicznymi, które miały miejsce przez wiele lat, począwszy od 1999 r. Unia, reprezentowana przez Komisję, była powodem cywilnym w tym postępowaniu.

9 Wyrokiem z dnia 16 maja 2014 r. tribunal de première instance francophone de Bruxelles (francuskojęzyczny sąd pierwszej instancji w Brukseli, Belgia) nałożył na DK, w związku z popełnieniem przez niego szeregu przestępstw w ramach wykonywania obowiązków służbowych, następujące kary:

– karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres pięciu lat;

– karę grzywny w kwocie 27 500 EUR;

– zakaz pełnienia funkcji dyrektorskich, zarządczych lub audytorskich w spółce handlowej przez okres dziesięciu lat;

– konfiskatę kwoty 176 367,15 EUR.

10 Sąd ten zasądził również od DK, w ramach powództwa adhezyjnego, solidarną zapłatę kwoty 25 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za szkodę niematerialną wyrządzoną Unii wskutek naruszenia jej wizerunku przez zainteresowanego.

11 Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r. cour d’appel de Bruxelles (sąd apelacyjny w Brukseli, Belgia) utrzymał w mocy wyrok wydany w pierwszej instancji, podwyższając jednak karę pozbawienia wolności wymierzoną DK do trzech lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres pięciu lat i ustalając na 38 814 EUR kwotę, na której zapłatę DK został skazany tytułem zadośćuczynienia za wyrządzoną Unii szkodę niematerialną.

12 W dniu 10 lutego 2016 r. Cour de cassation (sąd kasacyjny, Belgia) oddalił kasację wniesioną przez DK od wyroku tego sądu apelacyjnego.

*Postępowanie dyscyplinarne prowadzone na podstawie regulaminu pracowniczego*

13 Decyzją z dnia 2 maja 2007 r. organ powołujący (zwany dalej „AIPN") Komisji wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko DK.

14 Postępowanie dyscyplinarne zostało zawieszone w oczekiwaniu na ostateczne zakończenie krajowego postępowania karnego wszczętego przeciwko zainteresowanemu w związku z tymi samymi czynami. Decyzją z dnia 12 lipca 2016 r. ESDZ podjęła postępowanie dyscyplinarne wszczęte przeciwko DK.

15 W dniu 12 grudnia 2016 r., po przesłuchaniu DK, komisja dyscyplinarna wydała uzasadnioną opinię, którą doręczono zainteresowanemu. W opinii tej komisja dyscyplinarna wskazała między innymi, że „okoliczności faktyczne [zostały] ustalone przez krajowy sąd karny", że „zachowanie urzędnika [stanowiło] naruszenie art. 11, 11a, 12 i 21 regulaminu pracowniczego" oraz że „jedyną możliwą karą [było] potrącenie z kwoty emerytury". Oceniając różne okoliczności obciążające i łagodzące, wspomniana komisja dyscyplinarna uwzględniła w szczególności „fakt, że sąd krajowy zasądził już od urzędnika odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną szkodę niematerialną". Na tej podstawie komisja dyscyplinarna wydała AIPN zalecenie, by przyjął środek dyscyplinarny polegający na comiesięcznym potrącaniu kwoty 400 EUR z kwoty emerytury netto wnoszącego odwołanie przez okres trzech lat.

16 W spornej decyzji AIPN nałożył na DK, po wysłuchaniu jego uwag, „karę w postaci potrącenia 1105 EUR z kwoty otrzymywanej comiesięcznie emerytury do dnia 30 września 2025 r. na podstawie art. 9 ust. 2 załącznika IX do regulaminu pracowniczego".

17 W dniu 20 grudnia 2017 r. AIPN oddalił wniesione przez DK zażalenie na sporną decyzję.

**Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok**

18 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 28 marca 2018 r. DK wniósł skargę o, po pierwsze, stwierdzenie nieważności spornej decyzji, a po drugie, naprawienie szkody, jaką miał ponieść z powodu naruszenia jego prawa do obrony, którego dopuściła się ESDZ w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko niemu w Belgii.

19 Na poparcie swoich żądań stwierdzenia nieważności DK podniósł dwa zarzuty, dotyczące odpowiednio wyznaczenia podlegającej zastosowaniu kary dyscyplinarnej oraz uwzględnienia w jej ramach okoliczności łagodzących.

20 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił skargę wniesioną przez DK jako bezzasadną w zakresie, w jakim dotyczyła ona stwierdzenia nieważności spornej decyzji, oraz jako niedopuszczalną, a w każdym razie bezzasadną w zakresie, w jakim dotyczyła ona uzyskania naprawienia podnoszonej szkody. Sąd obciążył również DK kosztami postępowania.

21 W szczególności w odniesieniu do żądania stwierdzenia nieważności spornej decyzji Sąd w pkt 28–53 zaskarżonego wyroku oddalił część pierwszą podniesionego przez DK zarzutu pierwszego, opartą na oczywistym błędzie w ocenie przy uwzględnieniu szkody, która już została naprawiona. Sąd uznał zasadniczo, że AIPN nie był zobowiązany, w ramach stosowania art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego, do uwzględnienia naprawienia wyrządzonej Unii szkody, które nastąpiło już na poziomie krajowym.

## Żądania stron

22 DK wnosi do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego wyroku;

– stwierdzenie nieważności spornej decyzji; oraz

– obciążenie ESDZ kosztami postępowania w obu instancjach.

23 ESDZ wnosi do Trybunału o:

– oddalenie odwołania jako bezzasadnego; oraz

– obciążenie DK kosztami postępowania.

## W przedmiocie odwołania

### *Argumentacja stron*

24 Na poparcie odwołania DK podnosi jeden zarzut. W ramach tego zarzutu twierdzi on, że Sąd w pkt 52 zaskarżonego wyroku naruszył prawo, dokonując wykładni art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego w ten sposób, że pozwala on AIPN oprzeć się na szkodzie niematerialnej wyrządzonej Unii w celu uzasadnienia zastosowania kary dyscyplinarnej surowszej niż zalecana przez komisję dyscyplinarną, podczas gdy ta szkoda niematerialna została już naprawiona na poziomie krajowym.

25 Zarzut dzieli się na trzy części.

26 Po pierwsze, DK utrzymuje co do istoty, że Sąd naruszył prawo, orzekając w pkt 52 zaskarżonego wyroku, iż AIPN nie popełnił oczywistego błędu w ocenie, uznając, że nie był on zobowiązany, na podstawie art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego, do uwzględnienia zadośćuczynienia za szkodę niematerialną wyrządzoną Unii, które miało już miejsce za poziomie krajowym. DK uważa, że zgodnie z art. 25 załącznika IX do regulaminu pracowniczego AIPN był związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi na poziomie krajowym, a także zasadą, zgodnie z którą szkoda w pełni naprawiona jest uznawana za nieistniejącą.

27 Po drugie, DK podnosi co do istoty, że uznając w pkt 52 zaskarżonego wyroku, iż AIPN nie był zobowiązany do uwzględnienia zadośćuczynienia za szkodę niematerialną wyrządzoną Unii, które miało już miejsce za poziomie krajowym, Sąd naruszył również wymóg proporcjonalności kary dyscyplinarnej i zasadę, zgodnie z którą szkoda w pełni naprawiona jest uznawana za nieistniejącą. Powołując się na orzecznictwo wywodzące się z wyroku z dnia 9 września 1999 r., Lucaccioni/Komisja (C-257/98 P, EU:C:1999:402, pkt 19, 20), DK utrzymuje, że wbrew temu, co orzekł Sąd w pkt 34 zaskarżonego wyroku, ta ostatnia zasada jest nie tylko ustanowiona w prawie belgijskim, lecz stanowi ogólną zasadę prawa wspólną systemom prawnym państw członkowskich, zakazującą podwójnego odszkodowania za tę samą szkodę.

28 Po trzecie, DK zauważa, że w pkt 38 zaskarżonego wyroku Sąd jego zdaniem słusznie orzekł, iż art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego odzwierciedla troskę prawodawcy Unii o to, by nie naruszać ogólnej zasady równego traktowania poprzez odmienne traktowanie urzędników, którzy dopuścili się uchybienia, w zależności od rozmiarów szkody wyrządzonej instytucji Unii, do której należą. Niemniej podnosi on, że w pkt 39–41 tego wyroku Sąd naruszył ową zasadę, orzekając, iż okoliczność, że wyrządzona Unii szkoda została już, w całości lub w części, naprawiona, pozostaje bez wpływu na wyznaczenie kary dyscyplinarnej na podstawie wspomnianego art. 10. Zdaniem DK urzędnik, który naprawił wyrządzoną Unii szkodę, nie znajduje się bowiem w takiej samej sytuacji co urzędnik, który jej nie naprawił.

29 ESDZ wskazuje na wstępie, że argumentacja DK, zgodnie z którą AIPN zaostrzył nałożoną na niego karę poprzez uwzględnienie szkody, która miała już zostać naprawiona, jest niedopuszczalna na etapie odwołania, ponieważ argumentacja ta nie ma na celu wykazania ewentualnego naruszenia prawa przez Sąd, lecz podważa ocenę dokonaną przez AIPN i stanowi przeformułowanie zarzutu podniesionego w pierwszej instancji. Ponadto zdaniem ESDZ, chociaż DK powoływał się na naruszenie zasady równego traktowania, argumentacja ta podważa również ocenę dokonaną przez AIPN, a nie zaskarżony wyrok. Ponadto w opinii ESDZ DK przytoczył tę argumentację po raz pierwszy na etapie odwołania.

30 Co do istoty sprawy ESDZ utrzymuje, że jedyny zarzut odwołania należy oddalić. Jej zdaniem Sąd nie naruszył prawa, uznając, że zadośćuczynienie za szkodę niematerialną wyrządzoną Unii, która została stwierdzona na poziomie krajowym, nie ma wpływu na ocenę, na podstawie art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego, wagi popełnionego przewinienia dyscyplinarnego.

## *Ocena Trybunału*

### *W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez ESDZ*

31 Zarzut niedopuszczalności podniesiony przez ESDZ jest w pierwszej kolejności oparty na tym, że argumentacja przedstawiona przez DK nie ma na celu wykazania ewentualnego naruszenia prawa przez Sąd, lecz zakwestionowanie oceny dokonanej przez AIPN, a ponadto stanowi przeformułowanie zarzutu podniesionego w pierwszej instancji.

32 W tym względzie z art. 256 TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz z art. 168 § 1 lit. d) i art. 169 regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, że odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, o których uchylenie się wnosi, oraz zawierać argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wymogu tego nie spełnia odwołanie, które nie zawierając nawet żadnej argumentacji mającej na celu konkretne wskazanie naruszenia prawa, jakim miałby być obarczony zaskarżony wyrok, ogranicza się do powtórzenia zarzutów i argumentów przedstawionych już przed Sądem. Takie odwołanie stanowi bowiem w rzeczywistości żądanie mające na celu zwykłe rozpoznanie skargi na nowo, co nie należy do właściwości Trybunału (wyrok z dnia 16 grudnia 2020 r., Rada i in./K. Chrysostomides & Co. i in., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P i C-604/18 P, EU:C:2020:1028, pkt 127 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Niemniej jednak gdy wnoszący odwołanie kwestionuje wykładnię lub zastosowanie przez Sąd prawa Unii, kwestie prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą ponownie być rozważane w ramach odwołania. Gdyby bowiem wnoszący odwołanie nie mógł oprzeć odwołania na

zarzutach i argumentach podniesionych już przed Sądem, postępowanie odwoławcze byłoby częściowo pozbawione sensu (wyroki: z dnia 9 lipca 2020 r., Haswani/Rada, C-241/19 P, EU:C:2020:545, pkt 50; z dnia 9 grudnia 2020 r., Groupe Canal +/Komisja, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że w odwołaniu DK krytykuje wniosek Sądu zawarty w pkt 52 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym AIPN nie popełnił oczywistego błędu w ocenie, przyjmując, że w ramach stosowania art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego nie należało uwzględnić naprawienia już na poziomie krajowym szkody wyrządzonej Unii, jak również analizę prawną, która doprowadziła Sąd do oddalenia pierwszej części podniesionego przed nim zarzutu pierwszego. Ponadto, o ile odwołanie odnosi się do oceny dokonanej przez AIPN, o tyle czyni to jedynie w zakresie, w jakim została ona potwierdzona przez Sąd i w celu podważenia podnoszonych przez niego naruszeń prawa popełnionych przez Sąd, nie ograniczając się do powtórzenia zarzutów i argumentów, które zostały już przedstawione przed Sądem.

35 Co się tyczy, w drugiej kolejności, argumentacji ESDZ, zgodnie z którą DK podniósł naruszenie zasady równego traktowania po raz pierwszy na etapie odwołania, należy przypomnieć, że w postępowaniu odwoławczym właściwość Trybunału jest ograniczona do oceny rozstrzygnięcia prawnego w przedmiocie zarzutów i argumentów, które były roztrząsane przed Sądem. Jednakże w ramach zarzutu, który jest dopuszczalny, to do wnoszącego odwołanie należy decyzja, czy przedstawiając argumenty na jego poparcie, będzie opierał się na argumentach już wykorzystanych przed Sądem, czy przedstawi argumenty nowe, w szczególności odnoszące się do stanowiska, jakie zajął Sąd. Gdyby było inaczej, postępowanie odwoławcze pozbawione byłoby częściowo sensu (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 stycznia 2007 r., PKK i KNK/Rada, C-229/05 P, EU:C:2007:32, pkt 61, 64; a także z dnia 19 grudnia 2019 r., HK/Komisja, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, pkt 26, 27).

36 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że wykładnia art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego i jego zastosowanie w kontekście wyrządzonej Unii szkody, która została już naprawiona, były przedmiotem dyskusji przed Sądem w ramach postępowania w pierwszej instancji. Argumentacja przedstawiona przez DK, oparta na naruszeniu zasady równego traktowania, ma natomiast na celu podważenie dokonanej przez Sąd analizy części pierwszej zarzutu pierwszego podniesionego w ramach rozpoznawanej przez niego skargi. W ramach tej analizy Sąd w pkt 38–41 zaskarżonego wyroku położył nacisk na fakt, że uchybienia popełnione przez urzędników Unii powinny być traktowane odmiennie w zależności od rozmiarów wyrządzonej szkody, uznając przy tym, że okoliczność, iż szkoda została już naprawiona w całości lub w części, nie ma wpływu na określenie wagi popełnionego uchybienia dla celów tego przepisu. Argumentacja ta zatem w sposób szczegółowy podważa wykładnię i zastosowanie tego przepisu dokonane przez Sąd i nie stanowi nowego zarzutu, którego podniesienie na etapie postępowania odwoławczego nie jest możliwe (zob. analogicznie wyroki: z dnia 18 stycznia 2007 r., PKK i KNK/Rada, C-229/05 P, EU:C:2007:32, pkt 63; a także z dnia 19 grudnia 2019 r., HK/Komisja, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, pkt 28).

37 Co za tym idzie, należy oddalić podniesiony przez ESDZ zarzut niedopuszczalności.

***Co do istoty***

38 W ramach części pierwszej jedynego zarzutu odwołania, dotyczącej naruszenia art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego w związku z art. 25 tego załącznika, DK twierdzi co do istoty, że szkody, która została w pełni naprawiona, nie można brać pod uwagę przy ocenie wagi popełnionego przewinienia dyscyplinarnego, z tego powodu, iż zgodnie z tym przepisem AIPN jest związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez krajowe sądy karne, a także zasadą, zgodnie z którą szkoda w pełni naprawiona jest uznawana za nieistniejącą.

39 W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z art. 10 zdanie pierwsze załącznika IX do regulaminu pracowniczego nałożona kara dyscyplinarna powinna być proporcjonalna do wagi przewinienia służbowego. Artykuł 10 zdanie drugie tego załącznika wymienia w sposób niewyczerpujący w lit. a)–i) szereg elementów, które są „[w szczególności]" brane pod uwagę przy ustalaniu wagi popełnionego przewinienia i przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu kary dyscyplinarnej. Wśród tych elementów, zgodnie z art. 10 zdanie drugie lit. b) wspomnianego załącznika, znajduje się „stopień, w jakim przewinienie służbowe niekorzystnie wpływa na integralność, reputację lub interesy instytucji".

40 Ponadto należy przypomnieć, że zgodnie z art. 25 załącznika IX do regulaminu pracowniczego, w przypadku gdy wobec danego urzędnika toczy się postępowanie karne w związku z tymi samymi czynami, w odniesieniu do których toczy się postępowanie dyscyplinarne, jego sytuacja zostaje ostatecznie rozstrzygnięta dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia wydanego przez krajowy sąd karny. Przepis ten odpowiada, po pierwsze, trosce o to, by nie wpływać na pozycję danego urzędnika w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko niemu ze względu na czyny, które są ponadto przedmiotem postępowania dyscyplinarnego w jego instytucji, a po drugie, pozwala na uwzględnienie w ramach tego postępowania dyscyplinarnego ustaleń faktycznych dokonanych przez krajowy sąd karny, gdy wydane przez niego orzeczenie stało się ostateczne.

41 Wspomniany przepis nie precyzuje, czy ustalenia faktyczne dokonane przez krajowy sąd karny mogą wiązać AIPN w ramach prowadzonego postępowania dyscyplinarnego. W każdym razie kwalifikacja prawna okoliczności faktycznych w świetle właściwych przepisów prawa Unii, takich jak art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego, należy wyłącznie do właściwych organów Unii. Organy te nie mogą być związane ewentualną kwalifikacją tych okoliczności dokonaną w ramach krajowego postępowania karnego (zob. analogicznie, w odniesieniu do postępowania dyscyplinarnego dotyczącego członka Komisji, wyrok z dnia 11 lipca 2006 r., Komisja/Cresson, C-432/04, EU:C:2006:455, pkt 121). Zważywszy bowiem, że ów art. 10 nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich w celu ustalenia jego znaczenia i zakresu, powinien otrzymać w porządku prawnym Unii autonomiczną i jednolitą wykładnię pozwalającą zapewnić, w ramach stosowania regulaminu pracowniczego, równe traktowanie urzędników (zob. analogicznie, w odniesieniu do art. 85a regulaminu pracowniczego, wyrok z dnia 15 października 2015 r., Axa Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, pkt 21, 23–25).

42 W niniejszej sprawie z pkt 8, 10 i 11 niniejszego wyroku wynika, że tribunal de première instance francophone de Bruxelles (francuskojęzyczny sąd pierwszej instancji w Brukseli) oraz w apelacji cour d'appel de Bruxelles (sąd apelacyjny w Brukseli) zasądziły od DK zadośćuczynienie w wysokości 38 814 EUR za szkodę niematerialną wyrządzoną Unii, zgodnie z ustaleniami tych sądów karnych, przez popełnione w latach 1999–2005 akty korupcji w zakresie zarządzania zamówieniami publicznymi.

43 Jednakże określenie przez wspomniane sądy karne, w ramach prawa krajowego, zakresu szkody niematerialnej doznanej przez Unię i wynikającego z niej zadośćuczynienia w żaden sposób nie przesądza o uwzględnieniu tej szkody niematerialnej i jej ewentualnego naprawienia do celów określenia wagi przewinienia dyscyplinarnego popełnionego przez zainteresowanego, ponieważ takie ustalenie nie dotyczy kwestii faktycznych, lecz wchodzi w zakres kwalifikacji prawnej okoliczności faktycznych, której przeprowadzenie w świetle przepisów art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego jest zadaniem AIPN, przy czym AIPN nie jest w tym względzie związany ewentualną kwalifikacją dokonaną w ramach postępowania karnego na poziomie krajowym.

44 Tymczasem nic w treści art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego nie uzależnia ustalenia wagi przewinienia, którego dopuścił się dany urzędnik, ani kary dyscyplinarnej, jaką należy nałożyć na niego w świetle stopnia, w jakim przewinienie służbowe niekorzystnie wpłynęło na integralność, reputację lub interesy instytucji Unii, od warunku, że szkoda ta nie została jeszcze naprawiona. Jak bowiem słusznie zauważył Sąd w pkt 39 zaskarżonego wyroku, w ramach postępowań dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie art. 10 załącznika IX do regulaminu pracowniczego nie ma znaczenia, czy szkoda została, częściowo lub całkowicie, naprawiona, a taka okoliczność jest bez znaczenia w świetle celu tego przepisu, jakim nie jest wyliczenie odszkodowania, lecz nałożenie kary. W każdym razie, biorąc pod uwagę rozważania zawarte w pkt 40 i 41 niniejszego wyroku, z art. 25 załącznika IX do regulaminu pracowniczego nie można wywieść, że zasada prawa cywilnego państwa członkowskiego, zgodnie z którą szkoda, która została w całości naprawiona, jest uznawana za nigdy nieistniejącą, może być stosowana mutatis mutandis w postępowaniu dyscyplinarnym.

45 Wynika z tego, że część pierwszą jedynego zarzutu odwołania należy oddalić jako bezzasadną.

46 W części trzeciej jedynego zarzutu odwołania, którą należy zbadać w drugiej kolejności, DK podnosi co do istoty, że Sąd naruszył zasadę równego traktowania, orzekając w pkt 39–41 zaskarżonego wyroku, że przy określaniu wagi popełnionego przewinienia dyscyplinarnego nie ma znaczenia, czy szkoda wyrządzona Unii została już w całości lub w części naprawiona.

47 W tym względzie należy przypomnieć, że zasada równego traktowania wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a odmienne sytuacje nie były traktowane jednakowo, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (wyroki: z dnia 7 marca 2017 r., RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, pkt 41; a także z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 90 i przytoczone tam orzecznictwo).

48 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału elementy charakteryzujące różne sytuacje, jak również ich ewentualnie podobny charakter, winny być określone i ocenione w świetle przedmiotu i celu danych przepisów, przy czym należy uwzględnić w tym celu zasady i cele danej dziedziny (wyroki: z dnia 7 marca 2017 r., RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 6 września 2018 r., Piessevaux/Rada, C-454/17 P, niepublikowany, EU:C:2018:680, pkt 79).

49 W niniejszej sprawie DK twierdzi, że urzędnik, który naprawił szkodę wyrządzoną Unii, nie znajduje się w takiej samej sytuacji co urzędnik, który jej nie naprawił, wobec czego jego zdaniem szkody wyrządzonej przez pierwszego z tych urzędników nie należy brać pod uwagę w ramach stosowania art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego.

50 W pkt 39 niniejszego wyroku zostało przypomniane, że ów art. 10 reguluje wyznaczenie podlegającej zastosowaniu kary dyscyplinarnej i stanowi, że kara ta powinna być proporcjonalna do wagi popełnionego przewinienia, z uwzględnieniem w szczególności skali szkody wyrządzonej Unii. Jak Sąd wskazał co do istoty w pkt 37 zaskarżonego wyroku, z samego brzmienia wspomnianego art. 10 wynika, że przewidziany w nim środek dyscyplinarny ma na celu ukaranie popełnionego przewinienia. Zgodnie z art. 86 ust. 1 regulaminu pracowniczego takie przewinienie wynika z jakiegokolwiek uchybienia przez danego urzędnika obowiązkom ciążącym na nim na mocy regulaminu pracowniczego. Tym samym, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 58 opinii, regulamin pracowniczy ma na celu, poprzez nałożenie kar dyscyplinarnych, zapewnienie przestrzegania zasad i obowiązków, które powinny gwarantować prawidłowe funkcjonowanie instytucji Unii.

51 Natomiast wnosząc powództwo adhezyjne w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko DK w Belgii, Unia dążyła do uzyskania zadośćuczynienia za szkodę niematerialną wyrządzoną jej reputacji. Niemniej, jak zauważył co do istoty rzecznik generalny w pkt 57 opinii, przyznanie takiego zadośćuczynienia nie ma na celu ukarania przewinienia popełnionego przez danego urzędnika, lecz uzyskanie, w ramach odpowiedzialności cywilnej, rekompensaty mogącej przywrócić sytuację sprzed tego przewinienia.

52 Z powyższego wynika, że przedmiot i cel, z jednej strony, kary dyscyplinarnej nałożonej na DK, a z drugiej strony, odszkodowania za szkodę wyrządzoną Unii, na które się on powołuje, są odmienne.

53 Jest tak tym bardziej, że o ile art. 86 ust. 1 regulaminu pracowniczego ustanawia zasadę, zgodnie z którą każde uchybienie przez urzędnika ciążącym na nim obowiązkom wynikającym z regulaminu pracowniczego może prowadzić do zastosowania wobec zainteresowanego kary dyscyplinarnej, o tyle art. 22 akapit pierwszy tego regulaminu przewiduje, że urzędnik ten może być zobowiązany do naprawienia, w całości lub w części, szkody poniesionej przez Unię w wyniku jego poważnego uchybienia przy wykonywaniu lub w związku z wykonywaniem jego obowiązków służbowych, w związku z czym zastosowanie kary dyscyplinarnej i naprawienie szkody wyrządzonej Unii są od siebie niezależne.

54 Tym samym okoliczność, że urzędnik naprawił szkodę niematerialną, którą wyrządził Unii, nie może – do celów ustalenia wagi popełnionego przez niego uchybienia i wyznaczenia na podstawie art. 10 zdanie drugie lit. b) załącznika IX do regulaminu pracowniczego mającej zastosowanie kary dyscyplinarnej w szczególności w świetle skali szkody wyrządzonej Unii – postawić go w sytuacji odmiennej od sytuacji urzędnika, który nie zadośćuczynił takiej szkodzie niematerialnej.

55 W związku z tym Sąd nie naruszył zasady równego traktowania, orzekając w pkt 39–41 zaskarżonego wyroku, że w ramach określenia wagi przewinienia dyscyplinarnego popełnionego przez urzędnika i kary dyscyplinarnej, jaka ma zostać na niego nałożona na podstawie tego przepisu, nie ma znaczenia, czy szkoda wyrządzona Unii została już w całości lub w części naprawiona.

56 W konsekwencji część trzecią jedynego zarzutu odwołania należy oddalić jako bezzasadną.

57 Co się tyczy wreszcie części drugiej jedynego zarzutu odwołania, opartej na naruszeniu zasady proporcjonalności, należy zauważyć, że choć AIPN nałożył na DK karę pieniężną, to w świetle rozważań zawartych w pkt 50 niniejszego wyroku jej przedmiotem ani celem nie jest rekompensata za szkodę wyrządzoną Unii, lecz ukaranie DK za przewinienie dyscyplinarne, którego dopuścił się on, naruszając ciążące na nim obowiązki wynikające z regulaminu

pracowniczego. Tym samym, wbrew temu, co twierdzi ten ostatni, nie można uznać, że zastosowanie takiej sankcji oznacza dwukrotne wypłacenie odszkodowania za tą szkodę z naruszeniem zasady proporcjonalności. Wynika z tego, że kwestia tego, czy zasada, o której mowa w pkt 26 niniejszego wyroku, nie jest tylko zasadą belgijskiego prawa cywilnego, lecz stanowi, jak podnosi wnoszący odwołanie, ogólną zasadę prawa wspólną systemom prawnym państw członkowskich, zakazującą podwójnego odszkodowania za tę samą szkodę, nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy.

58 Wniosku tego nie może podważyć orzecznictwo wywodzące się z wyroku z dnia 9 września 1999 r., Lucaccioni/Komisja (C-257/98 P, EU:C:1999:402, pkt 19, 20), przywołane przez DK na poparcie trzeciej części jedynego zarzutu odwołania, ponieważ wyrok ten nie dotyczył, jak to miejsce w niniejszym przypadku, kumulacji odszkodowania i kary dyscyplinarnej, lecz zbiegu różnych form odszkodowania za szkodę wyrządzoną urzędnikowi w następstwie wypadku lub choroby.

59 W konsekwencji część trzecią jedynego zarzutu odwołania należy również oddalić jako bezzasadną.

60 W świetle całości powyższych rozważań odwołanie należy oddalić w całości jako bezzasadne.

**W przedmiocie kosztów**

61 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

62 Ponieważ ESDZ wniosła o obciążenie DK kosztami postępowania, a jedyny zarzut podniesiony przez niego nie został uwzględniony, należy obciążyć go kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

**1) Odwołanie zostaje oddalone.**

**2) DK zostaje obciążony kosztami postępowania.**

Podpisy